

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

*До 100-річчя
Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка*

Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід

МАТЕРІАЛИ

**VII Міжнародної науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених**

17-18 травня 2024 року

Суми 2024

Ministry of Education and Science of Ukraine
Sumy State Pedagogical University
named after A. S. Makarenko

ACADEMIC CULTURE OF THE RESEARCHER IN THE EDUCATIONAL SPACE: EUROPEAN AND NATIONAL EXPERIENCE

MATERIALS

**VII International Scientific and Practical Conference of
applicants of higher education and young scientists**

May 17-18, 2024

Sumy 2024

УДК 378.4-028.42:008:303.82-057.4

Рекомендовано до друку вченою радою Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (протокол № 11 від 20 травня 2024 року)

Рецензенти:

Кудріна О.Ю., доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка);

Вовк М.П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу змісту і технологій педагогічної освіти Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України.

Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід: збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 17-18 травня 2024 року) / за ред. О. М. Семеног. Суми : Видавництво СумДПУ імені А. Макаренка, 2024. 239 с.

У збірнику представлено узагальнені результати досліджень учасників VII Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід». Проблематика наукових розвідок: академічна культура і добросовісність, академічна комунікація, мовленнєва особистість дослідника, інфомедійна грамотність, актуальні проблеми досліджень у галузі лінгвістики, літературознавства, методики мови і літератури, музикознавства, професійної освіти.

Academic culture of researcher in educational space: European and national experience Proceedings of the VII All-Ukrainian scientific conference (Sumy, May 17-18, 2024) / edited by O. Semenoh. Sumy: Publishing: Sumy State University named after A. Makarenko, 2024. 191 p.

The collection presents the generalized research results of the participants of the VII International scientific and practical conference of higher education applicants and young scientists "Academic culture of a researcher in the educational space: European and national experience". Problems of scientific research: academic culture and integrity, academic communication, speech personality of the researcher, infomedia literacy, current research problems in the field of linguistics, literature, social communication, vocational education.

©СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2024

©Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko, 2024

ЗМІСТ

Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід.....	7
МОТИВУВАЛЬНІ ВИСТУПИ.....	12
Артюхов А. Академічна доброчесність: об'єднуємо цінності та алгоритми.....	12
Ващук О. Наші пріоритети.....	12
Фроляк Л. Стиль і спосіб організації наукової роботи.....	13
Млинарчук-Соколовська А. Практичний аспект академічної культури.....	14
Семенов О. Кафедра української мови і літератури СумДПУ в об'єктиві часу і особистостей	15
РОЗДІЛ 1. ЦІННОСТІ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ І ДОБРОЧЕСНОСТІ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.....	21
Заболотна О. Академічна доброчесність у національному контексті: одна на всіх чи кожному своя?.....	21
Котун К. Академічна доброчесність як основа якісної вищої освіти: зарубіжний досвід, українські реалії.....	24
Prystupa Y. The philosophy of academic ethics through the prism of forming a scientist brand.....	31
Halyska O. Akademische integritat: Europaweite schritte.....	33
Kapranov Y., Iwanowska B. Grant Management in Higher Education: Preparing Project Proposals.....	35
Riznyk V. Critical thinking and academic integrity: is there a connection?	43
Бобокало А. Творче мислення і академічна доброчесність: до питання про зв'язок	46
Ніколаєнко Ю. Робота архітектора та академічна доброчесність.....	48
Беспалий В. Як доброчесно використовувати сучасні бази даних: думка ШП.....	50
РОЗДІЛ 2. УТВЕРДЖЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ І ДОБРОЧЕСНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	53
Біличенко О. Соціально-комунікаційні процеси в закладі вищої освіти.....	53
Осадченко І. Діяльнісний підхід як ознака академічності сучасної професійної підготовки в закладах вищої освіти.....	58
Кульбабська О. Реалізація проєкту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic integrity and quality initiative – academic IQ) в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича.....	61
Шаров С., Шарова Т. Підходи до внутрішнього забезпечення якості освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного.....	69

досліджувати і нестандартно творити, формувати необхідні вміння та навички подальшого професійного життя в умовах постійних змін.

Водночас подальшого дослідження потребує питання дидактичного забезпечення реалізації діяльнісного підходу як ознаки академічності сучасної професійної підготовки у закладах вищої освіти.

Використані джерела

1. Бовсунівська Г., Трохименко Т. Діяльнісний підхід як основа організації освітнього процесу в початковій школі. *Житомирщина педагогічна*. № 2 (26). 2022. URL: <https://imso.zippo.net.ua/wp-content/uploads/2022/07/7.-%D0%91%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D0%93.%D0%93.-%D0%A2%D1%80%D0%BE%D1%85%D0%B8%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE-%D0%A2.%D0%9E-56..pdf> (дата звернення: 18.05.2024)
2. Мирончук Н. М., Діяльнісний підхід у професійній підготовці майбутніх педагогів до реалізації функцій учителя-вихователя. *Вісник Житомирського державного університету*. Випуск 4 (76). Педагогічні науки. 2014. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/13927/1/85-88.pdf> (дата звернення: 18.05.2024).
3. Сидоренко В. К., Олефіренко Т. О. Діяльнісний підхід до визначення місця креслення в системі загальної середньої освіти. *Збірник наукових праць*. Вип. 96. 2011. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/5142/SYDORENKO%2C%20OLEFI%20RENKO.pdf?sequence=1> (дата звернення: 18.05.2024)
4. Чаус Г., Романець О., Кочерга Є. Діяльнісний підхід як мотивація здобувачів освіти до продуктивного навчання. *Матеріали конференції МЦНД*, (13.05.2022; Хмельницький, Україна), С. 420–421. URL: <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/103> (дата звернення: 18.05.2024)

Олена КУЛЬБАБСЬКА

*доктор філологічних наук, професор
кафедри сучасної української мови*

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЄКТУ «ІНІЦІАТИВА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЯКОСТІ ОСВІТИ» (ACADEMIC INTEGRITY AND QUALITY INITIATIVE – ACADEMIC IQ) В ЧЕРНІВЕЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Анотація. У статті акцентовано на необхідності дотримання принципів академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу в університетах України. Зокрема, узагальнено досвід створення академічно доброчесного середовища в Чернівецькому

національному університеті імені Юрія Федьковича, проаналізовано комплекс заходів, мета яких – виформування основ корпоративної культури в провідному ЗВО Буковини, віднайдення та поширення дієвих способів підвищення якості освіти.

Ключові слова: заклад вищої освіти, академічна спільнота, академічна доброчесність, Academ IQ, європейський стандарт якості освіти, етична комісія.

Olena KULBABSKA

IMPLEMENTATION OF THE PROJECT «ACADEMIC INTEGRITY AND QUALITY INITIATIVE – ACADEMIC IQ» AT YURIY FEDKOVYCH CHERNIVTSI NATIONAL UNIVERSITY

Abstract. *The article emphasizes the necessity of adhering to the principles of academic integrity by all participants in the educational process at universities in Ukraine. Specifically, it summarizes the experience of creating an academically honest environment at Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, analyzes a set of measures aimed at forming the foundations of corporate culture in the leading higher education institution of Bukovina, and identifies and disseminates effective ways to improve the quality of education.*

Keywords: *higher education institution, academic community, academic integrity, Academ IQ, European standard of education quality, ethics committee.*

Актуальність. Починаючи з 2017 року, в Україні активізувався процес упровадження загальноприйнятих світовою спільнотою принципів відповідальності, прозорості, законності, чесності, об'єктивності, взаємної поваги й довіри, нульової толерантності до будь-яких виявів порушення академічної доброчесності тощо [9]. Утім, і дотепер у наукових працях, під час виступів на конференціях і круглих столах освітяни обговорюють проблему: *Чи не є дискусія про академічну культуру й доброчесність минущою модою?* Коротка відповідь на це запитання – «Ні». Зокрема, це засвідчують Програми Міжнародних науково-практичних конференцій, що їх уже всьоме ініціює та проводить Науково-дослідна лабораторія Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка «Академічна культура дослідника» під орудою проф. Олени СЕМЕНОГ. До того ж темарій дискусійних платформ і доповідей на зразок: «*Культура роботи з/над науковим текстом*» (Олена Семенов), «*Культура академічної доброчесності в сучасному університеті*» (Анатолій Загнітко), «*Штучний інтелект та академічна доброчесність молодих дослідників: проблеми та інновації*» (Марина Ячменик), «*Академічна доброчесність як показник якісної шкільної освіти*» (Наталія Громова), «*Академічна культура учня-члена МАН в умовах цифрового освітнього*

простору» (Оксана Приходько), *«Формування академічної культури здобувачів освіти в умовах закладу фахової передвищої освіти»* (Наталія Пономаренко) тощо доводять актуальність кодексу моральних цінностей у дотриманні етичних норм під час навчання та викладання в різнотипних закладах освіти, у процесі дослідницької діяльності й адміністрування освітніх компетенцій.

Мета дослідження – узагальнити досвід створення академічно добросчесного середовища в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, проаналізувати комплекс заходів, мета яких – виформування основ корпоративної культури в провідному ЗВО Буковини, віднайдення та поширення дієвих способів підвищення якості освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича за результатами відбору з 154-ох ЗВО України став учасником проєкту Academ IQ «Ініціатива академічної добросчесності та якості освіти», здійснюваного Американськими радами з міжнародної освіти у співпраці з Міністерством освіти і науки України, Національним агентством з забезпечення якості вищої освіти та Посольством США в Україні.

«Проєкт передбачає ознайомлення з фундаментальними принципами академічної добросчесності як суспільного блага та питання навчання й викладання, з випадками порушень академічної добросчесності, зі способами дослідження академічної добросчесності, концепціями самооцінювання інфраструктури забезпечення академічної добросчесності та якості освіти, розгляд академічної добросчесності як критерію акредитації, обговорення та популяризацію кращих міжнародних практик та досвіду для використання в академічному дискурсі України» [1].

Формування академічно добросчесного середовища в ЧНУ ім. Ю. Федьковича уґрунтовано на відповідних нормативних документах, а також створено завдяки низці заходів спільно зі студентською радою та структурними підрозділами ЗВО, зокрема із Центром забезпечення якості вищої освіти й організації освітнього процесу, а також із відділом ліцензування,

акредитації та нострифікації, юридичною службою університету та Науковою бібліотекою.

Випрацьовуючи «Правила академічної доброчесності в Чернівецькому університеті» (2016) [8] та готуючи «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (2023) [2], проєктна група, до якої входять учасники грантового проєкту «Медіація: Навчання та трансформація суспільства (MEDIATS)» Програми ЄС ERASMUS+ «KA2: Розвиток потенціалу вищої освіти (CBHE)», урахували норми статті 42 Закону України «Про освіту» (2017), а саме поняття академічної доброчесності, види її порушень та морально-правових наслідків за ці порушення [10].

Зазначені вище документи є пріоритетними в роботі постійної комісії Вченої ради університету з питань академічної доброчесності, правових засад діяльності та регламенту (з 2018; голова – проф. Ірина ОСОВСЬКА), що має на меті врегульовувати конфліктні ситуації, пов'язані з будь-якими порушеннями академічної доброчесності [6]. До складу Комісії входять представники адміністрації ЧНУ, вчений секретар, представники спеціалізованих вчених рад і здобувачі освіти. Окрім того, в університеті працюють Етичні комісії структурних підрозділів (навчально-наукових інститутів і факультетів), що також делегують своїх представників для участі в роботі Комісії Вченої ради.

Комісія відповідно до затвердженого щорічного плану систематично збирається на засідання, де обговорюють нагальні питання виконання окремих норм законодавства з питань академічної доброчесності в навчальній, педагогічній, викладацькій, науковій (творчій), науково-педагогічній, науково-організаційній, науково-технічній діяльності, аналізують результати моніторингових заходів та рекомендації НАЗЯВО щодо освітніх програм за результатами акредитаційних експертиз, ініціюють заходи щодо популяризації академічної доброчесності (методичні семінари, тренінги, ділові ігри тощо) [3].

На основі чинного законодавства, а також «Рекомендацій НАЗЯВО для ЗВО щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності» (2019) [12], «Методичних рекомендацій для ЗВО з

підтримки принципів академічної доброчесності» (2017) та матеріалів, розміщених на сайті «Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project — SAIUP)» [11] у 2023 році був розроблений внутрішній локальний нормативний акт, що регулює питання академічній доброчесності в ЧНУ [5].

За рішенням Вченої ради в ЧНУ імені Ю. Федьковича з 2011 року на всіх освітніх програмах для бакалаврів викладають залікові курси «Основи наукових досліджень» і «Основи академічного письма», а для магістрантів «Методологія та організація наукових досліджень», «Культура українського наукового мовлення», у яких обов'язковими є теми: «Академічна доброчесність, попередження й виявлення плагіату», «Сучасні антиплагіатні програми», «Культура наукового цитування: порушення засад наукової етики та академічної доброчесності» тощо. З огляду на особливості кожної ОПП дібрано приклади, змодельовано типові ситуації-кейси, які поглиблюють уявлення студентів/студенток про академічні етичні принципи, зацентровано на необхідності дотримання академічної доброчесності для неупередженого та відкритого оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Звична практика популяризації засад академічної доброчесності в університеті – це співпраця з Науковою бібліотекою (директор – доц. Зушман М. Б.), працівники якої на бінарних лекціях знайомлять здобувачів вищої освіти з правилами цитування, вимогами до бібліографічного опису, із принципами роботи із загальними фондами (у т. ч. фондами інституційного репозитарію – ARRChNU) й колекціями рідкісних і цінних видань, із наукометричними базами та електронними каталогами.

Важливим чинником попередження порушень академічної доброчесності – прозорість та відкритість процедури оцінювання навчальних досягнень здобувачів, із засадничими принципами якого викладачі ознайомлюють студентів на першій лекції/практичному занятті з основної або вибіркової навчальної компоненти. Різноманітність видів навчальної діяльності, чіткість критеріїв оцінювання та встановлення речення для певних робіт (навчальних проєктів,

самостійної або контрольної роботи тощо), оголошення результатів вхідного (нульового); поточного; підсумкового (різновидом якого є семестровий та підсумкова атестація) контролю вможливило створення рівного доступу до навчання для тих бакалаврів/магістрантів, які перебувають у лавах ЗСУ або в підрозділах тероборони, займаються волонтерською діяльністю, тимчасово перебувають за кордоном, тобто «створюють передумови для утримання студентів і педагогів у сфері впливу української системи освіти» [4, с. 17]. Усі навчально-методичні матеріали розміщено на інформаційних сторінках кафедр, платформі Moodle (важливо, що безпосередньо в Moodle викладач має змогу перевірити за допомогою вмонтованої програми Unichек надіслані студентами через корпоративну пошту модульні контрольні роботи, есеї, аналітичні огляди тощо). Кращі есеї на теми «Академічна доброчесність – запорука досягнення мети освітнього процесу», «Чи є інтернет додатковою загрозою для академічної доброчесності?», «Мої пропозиції щодо впровадження політики доброчесності» тощо практикують оприлюднювати у студентському часописі «NewФормати» та соціальних мережах.

Будь-які вияви плагіату не толеруються і під час написання та презентації наукових досліджень. Наприклад, обов'язковою умовою рекомендації монографій, фахових видань, підручників і навчальних посібників є позитивні показники оригінальності наукового або навчально-методичного тексту (співвідношення відсотків за показниками «Схожість», «Цитати», «Вилучення» та «Модифікації» заздалегідь оприлюднюють у порядку денному засідання Вченої ради університету, що є підставою друку рукописів з грифом «Рекомендовано Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»). Автори/упорядники мають подати оригінали двох-трьох зовнішніх рецензій професорів/доцентів інших установ, які працюють над аналогічними проблемами.

Окрім того, згідно з попередньо складеним графіком усі кваліфікаційні роботи в ЧНУ, як і в інших українських ЗВО, відповідальні особи на кожній випусковій кафедрі під орудою заступника директора бібліотеки Олега Шилюка

обов'язково перевіряють на оригінальність за допомогою, по-перше, антиплагіатної програми Unicheck (для здобувачів освіти перевірка є безкоштовною) та, по-друге, у бібліотечній базі даних. Результати є допуском до захисту наукового дослідження та впливають на підсумкову оцінку. Здобувачі освіти підписують декларацію, що їхні роботи не містять плагіату і що вони готові прийняти відповідне покарання (догану; письмове попередження; призупинення окремих прав студентів; скасування вже отриманої оцінки за один чи декілька курсів; виключення із закладу; анулювання диплому, якщо студент уже закінчив навчання тощо).

Із 2019 р. в університеті працює соціально-психологічний центр (керівник – доц. Тетяна Медіна), працівники якого після зимової та літньої сесій здійснюють щорічне анонімне опитування «Викладачі очима студентів», «Якість освіти очима здобувача», «Особливості адаптації до освітнього середовища першокурсників Чернівецького національного університету» [7].

Результати добровільного анкетування близько 3000 респондентів узагальнюють у звіті й удоступнюють на університетському сайті; обов'язковим у порядку денному на вчених радах університету й факультетів, а також на засіданнях кафедр є обговорення пропозицій щодо усунення виявлених недоліків і ефективної організації навчання у т. ч. і в аспекті академічної доброчесності. Підсумки моніторингу обов'язково враховують гаранті ОПП та проєктні групи. У всіх корпусах університету для підтримки академічно доброчесного середовища наявні скриньки довіри, а в умовах дистанційного навчання студенти можуть скористатися й електронними скриньками довіри.

Висновки. Для поняття «академічна доброчесність» характерна багатовимірність, що вможливорює «перехресні стежки» у її силовому полі як для загальноприйнятих фундаментальних цінностей, так і механізмів й інструментів їхнього забезпечення і контролю. Надважливим завданням у цьому аспекті є встановлення потенційних внутрішніх та зовнішніх загроз, що спричиняють академічну нечесність у всіх її виявах – плагіат, фабрикацію даних і фальсифікацію, імітацію наукової діяльності тощо. Дослідження передумов

їхньої появи дасть змогу випрацювати й імплементувати ефективну політику забезпечення академічної доброчесності як національного рівня, так і локального масштабу. Ми не претендуємо на вичерпне висвітлення задекларованої теми дослідження в цій статті, а радше презентуємо дорожню мапу або дайджест «доброчесних рецептів», за допомогою яких ваш заклад освіти може прокласти власний ефективний шлях.

Використані джерела

1. Академічна доброчесність. *Офіційний сайт ЧНУ ім. Ю. Федьковича*. URL: <https://www.chnu.edu.ua/universytet/vazhlyvo/akademichna-dobrochesnist/> (дата звернення: 16.05.2024).
2. Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. *Офіційний сайт ЧНУ ім. Ю. Федьковича*. URL: <https://www.chnu.edu.ua/media/jxpbs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetsko-ho-natsionalno-ho-universytetu.pdf> (дата звернення: 16.05.2024).
3. Заходи з популяризації академічної доброчесності. *Офіційний сайт ЧНУ ім. Ю. Федьковича*. URL: <https://www.chnu.edu.ua/media/zrdpdgeg/zakhody-z-populiaryzatsii-ad-u-2024.pdf> (дата звернення: 16.05.2024).
4. Освіта України в умовах воєнного стану : інформаційно-аналітичний збірник / МОНУ; Ін-т освітньої аналітики. К., 2022. 358 с. URL: <https://bit.ly/3SIifMn>
5. Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату в Чернівецькому університеті імені Юрія Федьковича (зі змінами). *Офіційний сайт ЧНУ ім. Ю. Федьковича*. URL: <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwwb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf> (дата звернення: 16.05.2024).
6. Положення про постійну комісію з питань академічної доброчесності, правових засад діяльності та регламенту. *Офіційний сайт ЧНУ ім. Ю. Федьковича*. URL: <https://drive.google.com/file/d/1zLklzF2ZYyAhVJNd8SU842jsWL0FOwej/view> (дата звернення: 16.05.2024).
7. Положення про соціально-психологічний центр у Чернівецькому університеті імені Юрія Федьковича (зі змінами). *Офіційний сайт ЧНУ ім. Ю. Федьковича*. URL: https://www.chnu.edu.ua/media/rudj2vw2/polozhennia_pro_sotsialno_psykholohichni_tse_ntr_.pdf (дата звернення: 16.05.2024).
8. Правила академічної доброчесності в Чернівецькому університеті. *Офіційний сайт ЧНУ ім. Ю. Федьковича*. URL: <https://www.chnu.edu.ua/media/lnojdab4/pravya-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf> (дата звернення: 16.05.2024).
9. Про академічну доброчесність. Закон України, додаток 3 до протоколу від 30.08.2022 № 13(18). URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2022/09/pdf> (дата звернення: 21.05.2024).
10. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 верес. (№ 178–179). С. 10–22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 16.05.2024).
11. Проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). URL: <https://americancouncils.org.ua/programs/proekt-sprijannjaakademichnij-dobrochesnosti-v-ukraini-saiup/> (дата звернення: 16.05.2024).
12. Рекомендації Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності. URL: <https://naqa.gov.ua/wp->

Сергій ШАРОВ

*кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри комп'ютерних наук
Таврійського державного
агротехнологічного університету
імені Дмитра Моторного*

Тетяна ШАРОВА

*доктор філологічних наук, професор кафедри
суспільно-гуманітарних наук
Таврійського державного
агротехнологічного університету
імені Дмитра Моторного*

ПІДХОДИ ДО ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ТАВРІЙСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ АГРОТЕХНОЛОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

***Анотація.** У статті висвітлюються окремі напрямки реалізації системи внутрішнього забезпечення якості освіти, що відбуваються у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного. Зазначається, що внутрішня система забезпечення якості освіти повинна передбачати заходи, спрямовані на перегляд та оновлення освітніх програм, підвищення якості навчального-методичного забезпечення, проведення різноманітних опитувань щодо якості провадження освітньої діяльності тощо.*

***Ключові слова:** якість освіти, заклад вищої освіти, освітня програма, гарант.*

Sergii SHAROV

*PhD of Pedagogical Sciences,
Head of the Department of Computer Science
Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University*

Tetiana SHAROVA

*Doctor of Philology,
Professor of the Department of Social Sciences and Humanities
Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University*

APPROACHES TO THE INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF EDUCATION IN THE DMYTRO MOTORNYI TAVRIA STATE AGROTECHNOLOGICAL UNIVERSITY OF AGROTECHNOLOGY

***Abstract.** The article highlights individual areas of implementation of the internal system of ensuring the quality of education implemented at the Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University of Agrotechnology. It is noted that the internal system of ensuring the*